

Om tandhälsa hos katt

Jag och flera andra abylvänner lyssnade på Hedvig Amerén, Mälarhöjdens veterinärpraktik, när hon föreläste för oss kattägare om kattens tandproblem. Hon inledde med att säga: "Ju närmare vi lever djuren desto mer upptäcker vi..." men det är ju bara bra, tycker jag. Ingen av oss vill väl se sin katt lida i onödan!

Här nedan följer en sammanfattning, mest i punktform av det som Hedvig talade om. Jag beskriver inte bettfel och gingivostomatit, vilket Hedvig nämnde i slutet av sin föreläsning, men som jag uppfattar inte är vanliga problem.

Tandhygien

- börja med att vänja katten att man kan gnugga kärleksfullt efter tandraderna. Dra pekfingret över tandköttet – lyft/dra läpparna bakåt för att se alla tänder och tandköttet.
- vänj katten att borsta tänderna eller gnuggning med fingertuta, en specialvariant som du kan köpa på apotek eller hos veterinär, speciellt avpassat för djur.
- Tandborstning ca 1 gång per vecka om katten har friskt tandkött

Vad behöver du för tandhygien?

- tandborste (helst bara de främre stråna)
- tandborst-fingertuta (tvättbar)
- specialtandkräm för katter med för dem angenäm smak tex fisk
- Corsodyl gel / gnid in vid tandköttkant om katten har rodnat tandkött
- Hexarinse / antingen att doppa tandborsten i, alternativt att spruta in ca 0.5 ml i munnen (sk munsölj), bra för att minska bakterierna i munhålan.

Tandsten

Hedvig anser inte att tandsten i sig är ett problem. Hon söver inte katter för att ta bort tandsten.

Tandproblem

Symtom:

- trötthet
- avmagring
- luktar illa i munnen
- tuggar på nytt sätt
- tappar matbitar
- minskad aptit

Sök hjälp om ...

- tänder avbrutna, extra viktigt att om det är en ung katt uppsöka veterinär. Pulpan är extremt stor under uppbyggnaden av tanden och den kan friläggas, vilket innebär stor risk för infektion.
- tandkött rött eller blöder (ett tydligt tecken på paradontit)
- om det finns sår i munslemhinnan (kan vara gingivostomatit)
- om tandköttet växer över tanden, (kanske ett tecken på att det är FORL)
- om det finns mycket tandsten på ena sidan och bara lite på andra sidan (vet ej vad det skulle indikera)

Uppsök en veterinär som har kunskap om kattens tänder. Hedvig varnade för att låta veterinärer som inte har tandröntgen ta bort tänder på katt. Man ska nämligen vara säker på att tandens rot/rötter inte absorberats av käkbenet. Hon förordar röntgen före och efter ingreppet.

Tandsjukdomar

1. Paradontit

Immunförsvaret överreagerar på bakterierna i munhålan och då frigörs frätande ämnen.

Liksom hos människor friläggs tandhalsar och risken för att tandrötter upplöses är vanliga och tänderna lossnar. Sjukdomen är vanlig hos katt och enligt Hedvig är siames, orientaler och abessinier överrepresenterade. Den tydligaste symtomen är rodnade tandkött längst bak. Om en katt har paradontit bör man borsta tänderna dagligen. Veterinären kan rensa tandfickor, en så kallad djuprengöring, men inte bota sjukdomen.

2. FORL (feline odontoclast responsive lesions)

Tänderna bryts, upplöses. Det är oftast kindtänderna i underkäken som angrips. Om nedbrytningen börjar i roten, brukar katten inte få ont av det. Däremot om det börjar på toppen så frigörs pulpan och tillståndet är smärtsamt. Risken är att ej erfaren, kunnig veterinär gör en kronamputation. Hedvig var noga med att återigen påpeka vikten av att uppsöka en veterinär som röntgar både före och efter ingrepp.

FORL kan angripa en tand, dvs det behöver inte innebära att en katt som har haft diagnosen FORL inte nödvändigtvis kommer att få problem med övriga tänder.

Sjukdomen finns hos alla kattdjur och man har hittat kattskelett från svunna tider som klart visar att även då fanns det FORL. Enligt Hedvig är det 30% av kattstammen som drabbas.

De veterinärer som har intresse för tänder har en förening vid namn SSDT. Hedvig berättade även att de under sin utbildning till veterinär endast får en minimal utbildning på tandproblem. Om jag minns rätt sa hon 2 timmar..., rätta mig om jag har fel!

A handwritten signature in black ink, reading "Anqi Lindblom-Ahlm". The script is cursive and fluid, with the first letter 'A' being particularly large and stylized.

Anqi Lindblom Ahlm